

This rare piece of music was
located, copied and scanned by
Alfred Forkel ("alfor").

Please respect existing copyrights!

Please respect the labour that was
necessary to create the file.

**It is intended only for your
personal use.**

Thank you!

"Ariejas" and "Coyoscas"

SŁOWIK I DZIEWCZYNA

Do druku przygotował
Bolesław Woytowicz

ENRIQUE GRANADOS

Andante melancólico

poco rall.

Fortepian

a tempo

(a tempo)

(a tempo)

poco rall.

rall. 3 2 1 rall. molto

52

accel.

un poco dim.

subito rit. il tempo e molto espress.

poco rall.

rall.

a tempo

molto espress.

pp

rall. assai

ten. molto

un poco in tempo

rall. e ten. molto

tr

con molta fantasia

meno mosso

rall. molto

un poco tempo

rall.

molto accel.

largamente

rall.

molto rall.

3 4 1 4 5 5 4

ff

23 *tr* 1 3 2 4 5 4 3

subito p e meno mosso

12

a tempo un poco accel. e appassionato

dim. sub. molto

pp

rall.

più rall.

a tempo

meno

accel.

34 *tr* 2 3 1 3 4 2 3 1

molto dim. legatissimo

pp

poco più forte

molto rall. e dim.

a tempo

un poco accel. a tempo appassionato

cresc. e rall.

meno

5 4 5 4 5 5 4 3 1 4 5 4 3 2 1 5 4 3 2 1 5 4 3 2 1 4 2 5 3

poco rall.

4 1 1 5 4 1 2 4 1 4
5 2 4 1 2 4 1 4
1 5 4 5 4 2 5 3 1 2 5
5 2 4 2 5 3 2 1 1 5
5 3 4 5 4 1 3 1
5 2 1 1 2 1 3 1
5 3

molto espress.

marc. il canto

2
4 3 1
1
3
2 3 1

2 3
1 5
2 3 4

5 3 4 5 4 3 1
2 1 1 2 1 1
5 3 4 5 2 3 4 1
5 2 1 1 5 3
5 2 3 4 5 3 4 3
5 2 1 4 3 2 1

1
1 3 2 3 1
3 1 4 1
3 1 4 1
3 1 4 5

2
3 5

rall.

5 3 2 1
5 3 2 1
3 2 1
4 3 2 1 4 5
4 5 4 5 1

dim.

poco lento

con molto espressione en un sentimento doloroso

pp

2 4
5
3 1
4 3 2
2 1
5 4
5 1

poco rall.

f

dim.

in tempo

dim.

1 3 1 1
4
2
4 3 2 5 4 5
4 5 4
4
4 1 3
4 1 3
4 1 3
4 1 3

poco rall. *in tempo*

f *pp* *dim.*

This system contains two measures. The first measure is marked *poco rall.* and *f*. It features a piano melody with a slur and a fermata, and a bass line with a slur and a fermata. The second measure is marked *in tempo*, *pp*, and *dim.*. It features a piano melody with a slur and a fermata, and a bass line with a slur and a fermata.

un poco meno *rall.*

mancando

This system contains two measures. The first measure is marked *un poco meno* and *rall.*. It features a piano melody with a slur and a fermata, and a bass line with a slur and a fermata. The second measure is marked *mancando*. It features a piano melody with a slur and a fermata, and a bass line with a slur and a fermata.

Andante *rall. molto ten.* *Tempo I* *ten.*

p

This system contains two measures. The first measure is marked *Andante* and *rall. molto ten.*. It features a piano melody with a slur and a fermata, and a bass line with a slur and a fermata. The second measure is marked *Tempo I* and *ten.*. It features a piano melody with a slur and a fermata, and a bass line with a slur and a fermata.

calmato il tempo *poco rall.* *molto rall.* *ten.*

This system contains two measures. The first measure is marked *calmato il tempo* and *poco rall.*. It features a piano melody with a slur and a fermata, and a bass line with a slur and a fermata. The second measure is marked *molto rall.* and *ten.*. It features a piano melody with a slur and a fermata, and a bass line with a slur and a fermata.

cadenza ad lib.

Musical notation for the first system. Treble clef staff contains notes with fingerings (1, 2, 4, 3) and trills marked with 142424 and 1424 . Bass clef staff is mostly empty.

Musical notation for the second system. Treble clef staff features arpeggiated chords with fingerings (7, 1, 2) and a *Lento* marking. Bass clef staff has a simple accompaniment. A 1424 trill is present at the end.

5 3 2
sopra

Vivace

Musical notation for the third system. Treble clef staff features arpeggiated chords with fingerings (5, 4) and a *Vivace* marking. Bass clef staff has a simple accompaniment. A *ppp sopra* marking is present.

Lento

Vivace

Andante

Musical notation for the fourth system. Treble clef staff features arpeggiated chords with fingerings (1, 2, 3, 1, 3, 2, 4) and a *Vivace* marking. Bass clef staff has a simple accompaniment. A *rall.* marking is present. A *velocemen- te* marking is present. A *ppp sopra* marking is present. A *Red* marking is present.

sopra

Red

Vivace

Lento

Musical notation for the fifth system. Treble clef staff features arpeggiated chords with fingerings (3, 5, 4, 5, 3, 5) and a *Vivace* marking. Bass clef staff has a simple accompaniment. A *ppp* marking is present. A *Lento* marking is present.

MINIATURY FORTEPIANOWE

GRANADOS

W Hiszpanii jest zwyczaj, że dzieci z tzw. dobrych rodzin noszą także nazwisko rodowe swojej matki – stąd też pełne nazwisko Granadosa brzmi: Enrique Granados y Campiña. Urodził się przysły kompozytor 27 VII 1867 w miejscowości Lérida (Katalonia), jako syn stacjonowanego dłuższy czas w Hawanie oficera armii hiszpańskiej. Chłopca, którego zdolności zostały wczesnie rozpoznane, wprowadzał w świat muzyki zaprzyjaźniony kapelmistrz pułkowy. Jego poważniejszymi następcami, po osiedleniu się rodziny Granadosów w Barcelonie, zostali: w grze fortepianowej – Francisco Jurnet i Joan Baptista Pujol, a w kompozycji – Felipe Pedrell. Warunki finansowe Granadosa nie były zbyt dobre, skoro na naukę musiał on zarabiać graniem w kawiarni. W 1887 roku pewien francuski mecenas umożliwił młodemu artyście pobyt w Paryżu, co niewątpliwie przyczyniło się do rozszerzenia jego horyzontów artystycznych. Wkrótce po powrocie do Barcelony (1889) zachodzą zasadnicze zmiany w życiu Granadosa. W 1890 roku rozpoczyna udanym debiutem karierę pianistyczną, a w roku 1892 zawiera małżeństwo (z którego urodzi się sześcioro dzieci). Granados koncertuje dużo w Hiszpanii i we Francji, występując m. i. z Jacques'iem Thibaud, Pablo Casalsem, Camille Saint-Saënssem. Do sukcesów wirtuozowskich dołączają się wkrótce także kompozytorskie. Popularyzowane przez autora-wykonawcę utwory fortepianowe torują drogę jego innym dziełom, z których największe sukcesy odnoszą w Hiszpanii opery. Zaczyna interesować się nimi także zagranicą. Wprawdzie projekt wystawienia w Paryżu opery *Goyescas* (na motywach z cyklu fortepianowego pod tym samym tytułem) upada z powodu wybuchu I wojny

światowej, ale Nowy Jork przygotowuje jej premierę. Zdecydowanie niechętny podrójom morskim, udaje się jednak Granados za Ocean, gdzie dzieło jego i on sam zostają bardzo dobrze przyjęci. W drodze powrotnej, między Folkestone a Dieppe, ginie Granados wraz z żoną 24 III 1916 na pokładzie storpedowanego przez niemiecką łódź podwodną statku „Sussex”.

Tragiczna śmierć przerwała życie Granadosa w pełni rozwoju jego talentu. Podobnie jak Albenizowi, nie dane mu było jako kompozytorowi powiedzieć ostatniego słowa, niemniej znaczenie jego dla muzyki hiszpańskiej jest duże. Siedem lat młodszy od swego przyjaciela Isaaca Albeniza, a dziewięć lat starszy od Manuela de Falli, należał Granados do tego ambitnego i energicznego pokolenia, które muzyce hiszpańskiej nadało z początkiem XX wieku nowe oblicze. Dążyło ono do uwolnienia jej od sięgających początków XVII stulecia wpływów włoskich i przeciwstawienia pseudohiszpańskim kompozycjom, tak zwanym „españoladas”. (Hiszpanie zaliczają do nich odpowiednio dzieła Glinki, Bizeta, Rymskiego-Korsakowa, Chabriera i i.), sztuki wspierającej się na gruncie autentycznego rodzimego folkloru i nowych zdobyczy muzyki europejskiej.

Ten kierunek wskazał nauczyciel Granadosa, a także Albeniza i de Falli, Felipe Pedrell (1841-1922), w swoim manifestie *Por nuestra musica*, który posiadał prawdziwie rewolucyjne znaczenie dla muzyki hiszpańskiej i był fundamentem dla całej reformatorskiej działalności Pedrella – publicyisty, pedagoga i kompozytora. Granados, uczeń Pedrella, łączy narodową postawę z wpływami Chopina, Liszta i Griega, gdyż oni byli mu – jako przede wszystkim pianistom – najbliżsi. Do ich też epoki przynależą raczej twórczość Granadosa, a nie do lat, w których komponował. Granados był właściwie romantykiem, „tworzył poza swoim czasem”, i dlatego między innymi większość dzieł jego nie zyskała poza granicami ojczyzny tego znaczenia i popularności, co kompozycje niewiele młodszego, ale o ileż nowocześniejszego, bardziej twórczego w syntezie pierwiastków ludowych i uniwersalnego języka muzycznego de Falli.

Świetny pianista, pozostawił Granados najlepsze osiągnięcia na terenie muzyki fortepianowej, gdzie wykształcił z czasem własny styl, w oparciu o melodyczne, rytmiczne i wyrazowe elementy muzycznego folkloru Kastalii, który cieszył się szczególnie upodobaniem kompozytora. Orkiestrowe dzieła (poematy symfoniczne, suity) i nie znane szerzej opery (m. i. *Maria del Carmen*, *Follet*, *Picardol*, *Gaztel*, *Pe-trarka*) wskazują wyraźniej niż utwory fortepianowe, że melodyczna i rytmiczna inwencja Granadosa przewyż-

szała jego zmysł formalny i pomysłowość harmoniczną. Instrumentacja też nie była mocną stroną kompozytora, lecz tu wyręczają go inni, z upodobaniem transkrybując na różne instrumenty i zespoły jego utwory fortepianowe. Obraz twórczości Granadosa uzupełniają pieśni, utwory chóralne i parę kompozycji kameralnych, obraz zaś całokształtu jego działalności artystyczno-muzycznej – wykształcenie szeregu muzyków hiszpańskich i autorstwo cennego studium na temat pedalizacji fortepianowej.

SŁOWIK I DZIEWCZYNA

Najwartościowszą część twórczości Granadosa przedstawiają bez wątpienia utwory fortepianowe, miniatury, które powstawały przeważnie w cyklach o określonym w tytule charakterze. Najpopularniejszy jest cykl *Danzas españolas* (*Tańce hiszpańskie*) – 12 utworów, wśród których znajduje się szczególnie lubiana *Andaluza*. Inne ważniejsze cykle to: *Goyescas*, *Cantos de la juventud* (*Pieśni młodości*), *Escenas poéticas* (*Sceny poetyczne*), *Escenas románticas* (*Sceny romantyczne*), *Estudios expresivos* (*Etydy ekspresyjne*). Pozostawił też Granados opracowania utworów fortepianowych Domenica Scarlattiego i – co szczególnie dla nas interesujące – opracował partyturę *Koncertu f-moll* Chopina.

Czołowym dziełem fortepianowym, w którego cieniu stoją wszystkie inne kompozycje Granadosa, są *Goyescas*, cykl miniatur powstałych w latach 1911–12, a inspirowanych obrazami Francisco de Goyi (1746–1828). Granados wybrał z twórczości Goyi sześć lirycznych tylko – względnie rodzajowych – tematów, pomijając bardziej może charakterystyczne dla twórczości wielkiego malarza hiszpańskiego tematy dramatyczne. To jednak nie ma tu właściwie znaczenia, ani to, w jakim stopniu przylegają poszczególne miniatury do swych pierwowzorów. Znaczenie ma fakt, że *Goyescas* są dziełem wysokiej klasy i odegrały ważną rolę w formowaniu się nowej muzyki hiszpańskiej. W rytmice, harmonii, kolorystyce związane są one z rodzimą glebą. Ale podobnie jak de Falla – choć w mniejszym stopniu – wychodzi tu Granados poza krąg muzyki ludowej; jego utwory, zachowując narodowe znamiona, mają „europejski” charakter.

Jedną z najlepszych części cyklu (czwartą z kolei), dorównującą utworom Debussy'ego czy de Falli, a zarazem należąca do najciekawszych pozycji w nowszej literaturze fortepianowej, jest *La maja y el ruiseñor*, czyli *Słowik i dziewczyna* (pełny tytuł brzmi *Queja o la maja y el ruiseñor*, co dosłownie znaczy *Skarga lub dziewczyna i słowik*), pełen wdzięku nastrojowy utwór, o wyczulowanym kształcie formalnym i pianistycznie efektywnej fakturze, którego niezrównanym interpretatorem jest od lat Artur Schnabel. Hiszpański klimat dźwiękowy *Słowika i dziewczyny* nie budzi z pewnością żadnych wątpliwości, warto jednak zacytować, co mówi na ten temat redaktor Granadosa, Pedro C. Morales: „Nie często objawiła się dusza Hiszpanii tak żywo, jak we wstępnym temacie *Słowika i dziewczyny*, melodii, której naturalność ma ujemną klasyczny charakter”.

uci

Okładkę projektował Adam Młodzianowski • Redaktor: Ligia Pilecka